

آشنایی با اصول و مباحث مقاله نویسی

مقدمه

در دنیای امروز که عصر انفجار اطلاعات همراه با گستردگی وسیع ارتباطات است یکی از مهمترین راههای ارتباط محققین، مدرسین و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و موسسات آموزشی با همتایان خود در سایر کشورها نگارش مقالات پژوهشی به زبان انگلیسی می باشد.

اعتقاد ما بر این است که پژوهشگران خود باید توانائی نگارش مقالات خود را به زبان انگلیسی داشته باشند. در غیر این صورت، وابستگی آنها به مترجمین ارتباط آنها را با همتایان خود کندتر و غیر تخصصی تر می کند. زیرا مترجمین به کلمات و اصطلاحات همه رشته ها آگاهی کامل ندارند و پیدا کردن مترجم متخصص هر رشته کاری بس دشوار می باشد.

نکاتی در یافتن موضوع مناسب برای تهیه مقاله

مرحله اول: ملاحظات و نکات اولیه

- مطالعه اجمالی در برخی زمینه های مورد علاقه و مهم
- جستجو در برخی پایگاهها و نیز اینترنت تحت عبارت "موضوعات پژوهشی" (research topics) و یا اولویت های پژوهشی" (research priorities) و یا "مباحث پژوهشی" (issues for further research) یا "پیشنهادهایی برای پژوهشهای بیشتر" (further research) در حوزه های دلخواه

نکاتی در یافتن موضوع مناسب برای تهیه مقاله – ادامه

- مطالعه و واریسی "پیشنهادهایی برای پژوهشهای بیشتر" در فصل آخر پایان نامه ها برای آگاهی از موضوع های بالقوه مناسب
- صرف وقت بیشتر و مطالعه عمیق تر و تحلیلی تر در باره موضوع های مطرح
- مشورت با استادان و سایر دانشجویان آگاه و منتقد در مورد موضوع های قابل قبول و مطرح
- توجه به علاقه و یا نیاز جامعه

مرحله دوم: بررسی و تحلیل مقوله ها و نکات مورد توجه در انتخاب موضوع

- علاقمند بودن به موضوع
- نو بودن موضوع (تکراری و یا تقلیدی صرف نباشد)
- ارزشمند بودن موضوع: مطرح بودن در سطح سازمان، ملی یا منطقه ای یا جهانی
- منطقی بودن و نه فریبنده بودن
- کاربردی بودن (در مورد پژوهشهای غیربنیادی): امکان استفاده از نتایج در کوتاه مدت یا میان مدت (بتواند به یک نیاز مهم پاسخ دهد)

- مطرح بودن به منزله مسئله (امکان تعریف یک مسئله جدید مبتنی بر پیشینه پژوهش یا تجربیات حرفه ای و شخصی)
- امکان طرح و تعریف سؤال یا فرضیه بر اساس مسائل عملی یا نظری
- برای پاسخ به سئوالها، راه حل علمی و روش مناسب وجود داشته باشد
- امکان عملی اجرای پژوهش

- انجام مراحل تحقیق با دشواری غیرعادی همراه نباشد
- مطالعات نظری و دستیابی به منابع برای مطالعه امکان پذیر باشد
- نمونه جامعه پژوهش قابل دسترس باشد
- شیوه گردآوری اطلاعات (توزیع پرسشنامه و یا مصاحبه و یا راه های دیگر) در مدت زمان مشخص قابل انجام باشد

- امکان انجام پژوهش، به لحاظ روش تحقیق (وجود یک یا چند روش برای آزمون کردن) وجود داشته باشد
- امکان ادامه پژوهشهای بیشتر در همان زمینه
- پیشنهادهاى جدیدی را بتوان از دل پژوهش برای پژوهش های آتی مطرح کرد
- امکان استخراج و چاپ چند مقاله در آن زمینه (تولید دانش جدید)

مرحله سوم: تصمیم گیری کلی

- تدوین یک فهرست از موضوع های مناسب بر اساس توجه به معیارهای مرحله دوم

- بررسی مجدد تک تک موضوع ها با نگاه منطقی و واقع بینانه
- حذف برخی از موضوع ها که امکان انجام تحقیق و رسیدن به نتیجه مطلوب در آنها دشوار است
- انتخاب حداکثر دو یا سه موضوع مناسب برای تحقیق
- بررسی هر یک از موضوع ها به لحاظ وجود منابع اطلاعاتی و وجود استاد راهنما (موضوع در حوزه توجه به تخصص و علاقه حداقل یکی از استادان باشد)

مرحله چهارم: محدود کردن دامنه موضوع

- مطالعه متون علمی برای پی بردن به فضاهاى خالى برای تحقیق در آن موضوع
- بیان موضوع محدود شده در قالب عبارت (عنوان مقاله)
- مشورت مجدد با استادان مربوطه در مورد موضوع محدود شده
- تأیید موضوع نهایی پس از انجام اصلاحات لازم در عنوان
- مطالعه مجدد متون علمی برای یافتن و تدوین مسئله پژوهش
- نوشتن سؤالات و یا فرضیه های متناسب با موضوع

- مشورت با یک یا دو صاحب نظر در باره موضوع های پیشنهادی و مسائل مرتبط با آنها
- گرفتن تأیید اولیه از یک یا دو صاحب نظر در مورد مناسب بودن یکی از موضوع ها

چند نکته

- ننوشتن بهتر از بد نوشتن است
- کم نوشتن بهتر از زیاده نوشتن است
- کوتاه نوشتن بهتر از طولانی نوشتن است
- واضح نوشتن بهتر از مبهم گویی است

آشنایی با انواع مقاله

- مقاله گزارشی
- مقاله توصیفی
- مقاله تحلیلی
- مقاله انتقادی
- مقاله مروری
- مقاله دیدگاهی
- مقاله پژوهشی
- ترکیبی از این انواع

اجزاء معمول در مقاله های علمی

- عنوان (معمولا منعکس کننده مندرجات مقاله و حاوی کلیدواژه ها)
- نام، نشانی، درجه تحصیلی، محل کار و سمت نویسنده/نویسندگان
- چکیده (معمولا چکیده راهنما یا چکیده ساختار یافته)
- کلیدواژه ها (جهت افزایش دسترس پذیری مقاله در هنگام جستجو)
- مقدمه (زمینه سازی برای آغاز بحث اصلی و معرفی مقدماتی پژوهش)
- بیان مسئله (اشاره به مشکلی که زمینه ساز اجرای پژوهش شده است)
- تبیین هدف / اهداف پژوهش
- پرسش / پرسشهای پژوهش و گاهی فرضیه / فرضیه های پژوهش
- پیشینه پژوهش، مرور نوشتارها و تشریح مبانی نظری مرتبط با موضوع
- معرفی پروژه تحقیقاتی، تبیین ضرورت اجرا و ویژگیهای متمایز کننده آن
- ادامه ...

اجزاء معمول در مقاله های علمی – ادامه

- تشریح روش شناسی مورد استفاده و تبیین رویکرد مقاله
- ابزار گردآوری داده ها، روش نمونه گیری و ابزار تحلیل داده ها
- توصیف ویژگیهای جامعه پژوهش و مشخصات نمونه گرفته شده از آن
- تبیین محدوده و محدودیتهای پژوهش
- ارائه یافته های توصیفی و تحلیلی (معمولا همراه با جدول و نمودار)
- بحث و نتیجه گیری (پاسخگویی به پرسشهای پژوهش و تامین هدف)
- پیشنهاد/پیشنهادهایی برای پژوهشهای بعدی
- تقدیر و تشکر (ذکر نام افراد یا موسساتی که در مقاله مشارکت داشته اند)
- منابع مورد استفاده و گاهی ذکر منابعی برای مطالعه بیشتر
- پیوستها (مثل واژه نامه تخصصی، متن پرسشنامه یا معرفی نویسندگان)

عنوان

(خلاصه ، دقیق ، خبری ، پر محتوی)

✓ عنوان هر اثر، جلوه‌ای از هویت آن اثر است.

✓ عنوان فشرده‌ای منضبط از مطالب متن است.

✓ عنوان باید مختصر، گویا و جذاب باشد تا بتواند علاوه بر ایجاد انگیزه مطالعه در

خواننده، او را در انتخاب مقاله مورد نیازش راهنمایی نماید.

نام نویسنده یا نویسندگان و موسسه متبوع

* خودداری از نوشتن عناوینی مانند دکتر، مهندس، استاد و ...

* در صورت تمایل تهیه زیر نویس

* سمت یا مرتبه علمی

* نام دانشگاه یا محل اشتغال نویسنده

* آدرس الکترونیکی

* تلفن و نشانی

چکیده مقاله

(حقایق ، روشها ، نتایج ، اهمیت)

✓ نیاز است تا چکیده مقاله نگاهی کلی به موضوع مقاله ، فعالیت انجام شده، نظرات نگارنده و نتیجه به دست آمده باشد.

✓ طول چکیده معمولاً تابع نوع مقاله در دست چکیده‌نویسی است ولی معمولاً ۱۰۰ تا ۲۵۰ کلمه است .

✓ در چکیده ارجاع نمی دهیم و البته کاری به پیشینه تحقیق نیز نداریم.

مقدمه مقاله

(زمینه تحقیق ، چشم انداز تحقیق ، روند و روش کار ، مواد مورد استفاده)

✓ حداکثر ۲ صفحه

✓ کمک به خواننده در تصمیم گیری برای خواندن یا نخواندن مقاله

✓ هدف اصلی از مقدمه پاسخ به این پرسش است که "چرا پژوهش انجام شده است".

ساختار مقدمه

- ارائه زمینه و دیدگاه درباره موضوع و اهمیت آن
- مروری کوتاه بر متون علمی موجود
- بیان منطق منجر به انجام پژوهش
- بیان هدف مطالعه

پیشینه تحقیق مقاله (سابقه)

✓ پیشینه تاریخی

✓ نظرات مطرح شده در این زمینه

تشریح تحقیق و موضوع مورد نظر

✓ بیان تمام کارهایی که در رابطه با تحقیق، اهداف، پرسش ها انجام شده و متدولوژی ها

✓ صحبت از چگونگی تحقیق به جای چرایی تحقیق

بحث و مقایسه

✓ نتیجه گیری های تحقیق

✓ روندهای مشاهده شده در داده های حاصل از تحقیق

✓ ویژگی ها و محدودیت کار

✓ مقایسه نتایج کار خود با نتایج دیگران

نتیجه گیری

✓ آخرین و یکی از مهم ترین بخش های مقاله است.

✓ معمولا مورد نیاز مقالات پژوهشی است.

✓ نویسنده به جمع بندی بحث(های) مقاله می پردازد و نتیجه (نتایج) علمی مقاله خود را به صورت توصیفی نگارش می نماید.

✓ حداقل ۱ و حداکثر ۲ صفحه

تشکر و قدردانی

✓ توصیه می شود بخشی تحت عنوان "تشکر و قدردانی" از کسانی که در انجام تحقیق یا تهیه مقاله کمک کرده اند در مقاله گنجانده شود.

✓ قدردانی نمودن از کسانی که نگارنده را به موفقیت رسانده است، بیانگر شخصیت نگارنده و قدرشناسی و معرفت نویسنده است.

منابع مقاله

- ابتدا مراجع فارسی و سپس مراجع انگلیسی

ترتیب نوشتن مراجع

کتاب ها

نام خانوادگی، نام، سال انتشار، عنوان کتاب، شهر محل انتشار کتاب، ناشر

پایان نامه ها و طرح های پژوهشی

نام نویسنده، سال، "عنوان پایان نامه". درجه تحصیلی، نام استاد راهنما، نام استاد مشاور، نام دانشکده، نام دانشگاه.

- مقالات مندرج در کنفرانس ها و مجلات علمی معتبر
- نام خانوادگی، نام، سال انتشار، عنوان مقاله، نام مجله، شماره مجله، شماره صفحه.
- نام سمینار، سال، عنوان مجموعه مقالات (مجموعه مقالات اولین سمینار....). محل نشر: ناشر.
- سایر مقالات و منابع اینترنتی

پیوست

✓ درک بهتر موضوعاتی که آوردن آنها در متن اصلی نوشته ایجاد گسستگی می نماید.

✓ جدول‌های آماری، تصاویر، نقشه‌ها، فرم‌ها، یا اطلاعات مشابهی که در متن اصلی به گونه‌ای به آنها اشاره شده است.

از تو جہتان سپاسگزارم